

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer Torat emet

Abraham Josua Heschel

עשוהי מהרבא, לשה

Lemberg, 625 = 1865

חלשיו תשרפ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9406

פרשת וישלח

ישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו כו' האי לפיו אינו מיוזב וכבר הרגישו בו מפרשי חז"ל ונראה דהנה בוודאי יעקב אבינו דהוא שורש של המעשים ועבודותיו של יעקב אשר נכתבו בתורה כל דברים אשר דיבר עם אשתו ודברי פיו ור"ל והכניע יעקב נדרו והשלוחים ששלח וסדר הדברים אשר הם יעקב כפי השלוחים בוודאי לא זו בלבד שתיקן יעקב א"ע נדרו וללמד בניו י"ב שבטי י"ה אלא דכיון יעקב לתקן כל המעשים אשר יעברו על זרע ועד עיקבות משיחא למשל הנהיג מה ששלח שלוחים לעשו והאריך פי"ס אותו והאריך יצאתו עליו ומאירים לנו אז מתעוררים המלאכים ששלח יעקב שהם מלאכים תמש והם נאמנים תמיד בשליחותם וכן תמיד כלווי יעקב ולפי"ס את עשו ולהתיתק אותו וצויתו כל המקטרינים מעליו וז"ל וישלח יעקב מלאכים לפניו ר"ל שמשר להם זה השליחות שילכו תמיד אל עשו ויגידו להיאר לישראל כיון שהם כלולים בכחו וכל כ"י שבת מורשו של יעקב אף שעדיין לא ילאו אל הפועל והוא י"ל שאלו ב"ה לעולם מ"מ זכה להם יעקב שלא בפניהם לפיכך ר"ל לפני הדבר ההוא שעדיין לא ה"י הכניע יעקב הקדים יעקב רפואה להשביט כל המקטרינים אשר יצאו ח"ו לבוא בשליחות זה ולכן נכתבה נחמה וז"ל וישלח יעקב מלאכים לפניו ר"ל שצומן הזה ה"י הכתוב וזמן סימן איזה ה"י שהוא א"ל יעקב אבל גם לנו פעל זאת ועדיין הם י"ל בשליחות זו לעשו אר"ה שער שדה אדום אשר הם נמשכים דינים ומקטרינים המכונים בשם שער ואדום :

פסוק

ויקם בלילה ההוא ויקח את שתי נשיו כו' ויעבר את מעבר יבוק כו' ויותר יעקב לבדו פ"ס ז"ל שכת פכ"ס קטנים והוא תמוה דמכ"ל זה י"ל ונראה ע"ד הרמז דהנה באמת יעקב ה"י מתירא ע"י דברים א' שלא יזיק לו בגופו או בניו וב"ב שנית דעשו הוא ע"ס הרע ירא שלא יתדבק ח"ו בזרעו ולא י"ל ממנו ח"ו ע"כ שם יעקב עלות בגופו ובגופו ויקם ואת שתי נשיו ר"ל כיון דבאמת הוא שורש של כל המעשים והוא בריה התיכון המבדיל מן הקלה אל הקשה ומהו מדת אמת והוא חותמו של הקב"ה ובחותם זה הם שמים וזר"ל וכל לבאם בראשית ברא אלוקים ס"ת אמת וכן ר"ל הוא כללות העולמות והוא מרכבה שלימה ויעקב שבוודאי בעולם התחתון עולם העשי' ע"י שם שליטה לעשו י"ל ירא ממנו אבל בעולמות העליונים (הרוחניים) והגבוהים אין שם אחיזה להשליטה והשרים כלל ע"כ העתיק יעקב

מתחבטו למקום גבוה ועשה א"ע מרכבה לכל העולמות וי"ל במחשבתו ושיעבר את כל אשר לו נשיו ובניו ושפתותיו לקדושה עליונה והמשך על כל אחד רוחניות מעולם עליון ועשה א"ע מרכבה למדת האמת לדבק א"ע למקום לורתו אשר חקוקה בכחא כבודו ית"ל ואת נשיו ה"ה רחל ולאה שהם מרמזים לשני עולמות עליונים וכן בניו שנים עשר שבטי י"ה המכוונים נ"ד י"ב נבולי אלכסון והמשך על כל א"ל רוחניות הקדושה מכל עולם ועולם אשר הם מכוונים להם ויעבר את כל אשר לו מעולם התחתון למקום גבוה וקדושה עליונה ושם ה"י בעוה שלא יוכל עשו ליגע בו ולא בכל אשר לו וז"ל ויקחם ויעבירם את מעבר יבוק כגודע ל"ח שי"ב"ק הוא שם הקדוש העולם מספר ג' שמות אה"ה ה"י"ה אדני אה"ה מרמז לעולם התחתון העולם מכל ה"י"ה מרמז לעולם האמת מידתו של יעקב הוא עומד בתוך בין עולם המחשבה לשם אדני שהוא עולם התחתון עולם המעשה וק"ש שם יעקב א"ע בראשית המחשבה דרך השתלשלות העולמות עד סוף המידות ח"ש הכתוב ויקחם ויעבירם את הנחל אל נחל עליון ויעבר את אשר לו ושיעבר כל הכחות התחתונים העביר אותם ממקום התחתון אל רוחניות קדושה עליונה : וה"ה ידוע דכמו דבני נחלקו שתי כיתות יעקב וישראל : המון עם המכונים בשם יעקב וחכמי העדה המכונים בשם ישראל כמו כן בהל"ק גופא יש שתי בחינות ה"ל כשהוא דבוק במחשבתו לקדושה עליונה ומוחין שלו דבוקים בעולמות עליונים אז מכונה בשם ישראל : ר"ל ל"י ראש וכשהל"ק נופל ממחשבתו והוא בעולמות התחתונים אז מכונה בשם יעקב והנה ע"י שתי יעקב מדבק מחשבתו למקום להעולמות הרמים הגדולים אז עולמות הקטנים נשארים בלי המשכת שפע כי סילק יעקב מחשבתו ומוחין שלו מהם מחמת יראת שליטת החילונים ואז הולך הקב"ה לסבב סיבות שיפול יעקב ממחשבתו וממקום הגבוה ואז בא לעולמות התחתונים להשפיע בהם שפע בבחי' יעקב וז"ל ויותר יעקב לבדו ר"ל שמתחילה ה"י מכוי' בשם ישראל שתי דבוק במוחין עליונים הגדולים ועכשיו נשאר יעקב לבדו בבחי' יעקב לזה דרשו חז"ל סיבת הנפילה זו היחה בשביל ששכח יעקב פכ"ס קטנים ר"ל עולמות התחתונים המכונים בשם כלים קטנים שתי יעקב משלק השגחתו ודביקותו מהם לזה הולך ליפול למדרגה התחתונה המכונה בשם יעקב אך כיון שדבק מחשבתו לעולם העשי' אז מיד נתעורר כוחות עשו וזה שאמר ויאבק איש עמו הוא שרו של עשו אבל יורא כי לא יוכל לו ר"ל שלא יכול לעשות ליעקב שום דבר רע מחמת ע"ס קדושתו אך זאת פעל בהאבקו עמו ותקע ק"ך י"ך יעקב כו' דהנה באמת יעקב שתי' בו שורש וכללות העולמות והקדושה והוא ה"י בו שורש והיותו לכל הנמצאים ובו ה"י נעלם כח כל הנמצאים וא"כ גם כח של המליחות מן שורש הרע ה"י כמום בו כיון דהוא ה"י קומה שלימה ברמ"ח איברים מכל

מכל עיני מלאות שבועות אף שהוא עלם הטוב אך מ"מ
 לדין למנוח בו כח אשר נמש יתפשט הכל ואפי' הרע כגון
 שרו של עשו אך שהי' נכלל בקדוש' כ"ז שהי' רבוק בקדושת
 יעקב' והנה זה מכוון בשם ביד הנשה כי שם מקומו' אבל
 כשהי' נכלל ביעקב מחמת רבקותו בעלמות יעקב עלמות
 הקדוש' אז הי' כשר וטהור ככל רמ"ח איברים' ולכך לא
 נאמר ביד הנשה עד יעקב' אבל כיון שהגיע למדרגה
 התחתונה ושם יש שליטה להחילוים' ותיכף התעורר שרו
 של עשו כנגדו והתחיל לאבק עמו' וירא כי לא יכול לעשות
 לו מאומה' אך זאת פעל שהפסיק עלמו מדביקות יעקב
 מחיבור הקדושה' וילא מן הכלל אל הפרט' וכיון שהפסיק
 ממקום חיבורו בקדושה' והוא נשלט בו הרע ותיכף אמרה
 תורה לאכול אותו' ו"ש ותקע כף ירך יעקב ר"ל שנעתק
 ונפסק ממקום יעקב ממקום הקדוש' בהאבקו עמו' אבל
 יעקב נשאר בקדושתו' והסן :

במדרש

על פסוק' בקראי עניי חלקי לדין כו'
 אמר ר' יהודה כך אמר דוד כי ראוי לך
 ללדקינו הואיל שאני משבט יהודה' וכתוב שמע' ה' קול
 יהודה ונראה דהנה יהודה יהודה ולא בוש שאמר לדין ממני
 ועי"ז פעל לעלמו שיהיה דיבורו נשמ' כי נתקשר בעולם
 הדיבור' כי באמת כשארם תקלקל מעשיו אז יש לו מקטרב
 ואינו שומע תפלתו אבל כשארם תורה ומקדים א"ע לפרש
 החטא שעשה אין למקטרב לומר שום דבר וממילא נתחב
 ונעשה סניגור' ויהודא שהודה ואמר לדין ממני עי"ז
 נתדבק בעולם הדיבור אך משה הוסיף להתפלל עליו ואמר
 לא די שימנע השם לדיבורו אלא אף לקולו לבד יקטיב
 ויאזן השם' כי יש כמה עינים אשר א"א לפרוט ע"י הדיבור
 ולדין לכולל בקול' שהקול היא כלול מכל האוזניות והדיבור'
 חס שאמר אחת ליסודה ויאמר ר"ל שכבר פעל יהודה לעלמו
 בחינת הריבור הוא התגלות הדבר ע"י אומיות המכונה בחינת
 זאת' אך על זאת התפלל משה ואמר שמע ד' בקול יהודה
 אפילו בקולו לבד תשמע' ואל עמו תביאנו שיהיה קשור
 בשרשו שיהיה הקול קשור במחשבה' דיו רב לו שיהיה
 הכוחות שלו רב' שיהיה בידו למשוך שפע על כנ"י
 כל מה שיראה כל מיני השפעות טובות והשאר אינו
 זוכר :

פרשת מהי

ויאמר נהס ישראל אביהם א"כ אפיס זאת עשו קחו
 מזמרת הארץ בכלים כו' ותרגום אינקלוס
 וכו' י"ל דרך רמז דהנה כתיב תכנף הארץ זמירות שמענו
 לבי ללדיק' דגם הארץ נוחות שירות ומשבחות להשי"ת
 והשבח שלה שהיא מבקשת שיתן לבי תפארה שימפאר ויהי'
 לו שעשועים ותענוג מלדיקו של עולם' דהארץ יודעת האמת
 דכל השפעות אשר משפיעים לה מן השמים הכל בא ע"י

מעשה הלדיק שהלדיק מתשיך שפע לכל העולמות וכל הברואים
 ולכל הדוממים והאוממים כלם מקבלים חיות ע"י מעשה
 הלדיק אשר מעורר מתחיל לעילא ובא שפע המכונה בשם
 מטר וגשם והכל ע"י הארץ כמ"ס וארס אין לעבוד את כו'
 כי לא המטיר' וא"כ שהארץ מבינה שהמשכת שפעם בא
 ע"י לדיק לכך השיר ושבח שלה הוא י"הי' לבי ללדיק' ויעקב
 נלגה בו רוח הקודש והבין מה שהקב"ה מנלל יסורים
 על השבטים הכל בא בשביל שזאלו בכבוד של יוסף הלדיק
 שהוא הי' יסודו של עולם והס פנמו בו ולכך נתן להם יעקב
 עלה זו שישמו לבם ומחשבת' לתקן מדה זו' וזה שרמז להם
 קחו מזמרת הארץ בכלים ר"ל מה שהארץ מזמרת ומשבחת
 להקב"ה והשבח שלה שימרום הלדיק בעולם וזה שרמז להם
 שיתקנו מה שפנמו ויקחו זאת בכליהם ר"ל במחשבת' כמ
 בכליהם' והורידו לאיש מנחה מעט לרי הזכר בכתוב ששם
 מייים של מתנות לאיש הזה' רמז להם לתקן הששה מדות
 התלויים במדת הלדיק שהוא בחינת וא"ו חש"ה ואל שדי ית'
 לכס רחמים' הזכיר שם שדי על שאמר לעולמו די שהוא
 בחינת הסתפקות מידת הלדיק זה השם יתן לכס רחמים
 אכ"ר :

במדרש

על פסוק' ויאמר פרעה אל יוסף אתה
 תהיה על ביתי ועל פך יסק כל עמי רח'
 הכאף הגדל ממך' שני פרשיות כתב מדה בתורה' וזה
 למד פירשן מפרשה של אותו רשע אתה תהיה על בית
 יכול כמני ת"ל רק הכאף' גדל ממך' וכן הוא אומר קדושים
 תהיה יכול כמני ת"ל כי קדוש אני' קדושתו למעלה
 מקדושתכם כו' והוא תמוה ומה יכול כמני' וכי מה האיש
 יכול להדמות' אליו ביה בקדושה הלא כתיב אל מי דמיונים
 וכו' אך יש לומר דהנה קדושה הוא תורה אל דביקות
 הארס בהשי"ת' שמואם ברע ועושה גדר' לאבריו ומדבר
 עלמו אל טוב האמיתי' ועי"ז הוא ממשיך עליו הקדושה
 תלמעלה ידוע תאמר חז"ל דהקב"ה מניח תפילין ומח
 כתיב בהו' ומי כעמך ישראל כו' דודאי אין שייך לומר על
 השי"ת שמופסט מכל לורה ודמות שמניח תפילין' רק שהיה
 דרך תשל ומרמז על דביקת הש"י בכנ"י שמתחבנתו ומח
 שלו על זרע ישראל להיטיב להם' ולהשניח עליהם
 ולהשפיע להם כל מיני טובות וחסדים זהו הבחינה של
 דביקות הש"י נקרא בשם תפילין כי עיקר כוונת מלות תפילין
 שאנו מניחים הוא גם כן רמז ליחד מחשבותינו ותאזננו לבי
 לעבדתו ית"ש ואנו משעבדים המוח שלנו והלב והיור לנגד
 לשעבד שכל תחת כחות העליונים' ולכך נקראת תשמע
 קדושה ר"ל דקדושה ירמוז על דביקות השם' וז"ש קדושה
 תהיו ר"ל שתגיעו למדות הדביקות בשמו י"ת לייחד
 האיברים אליו ית' וז"ש יכול כמני ר"ל שדביקו של ז'
 ישראל יהי' כ"כ כמו הדביקות של הש"י לנו' לזה קאמר
 המדרש ת"ל כי קדוש אני קדושתו למעלה מקדושתכם
 זה בוודאי אין שום נכרא יכול להתדבק אליו ית' כמו דביקת
 רלן